

METSÄTALOUS

Metsähallitus: Mäntykuidusta kertyi suurin kartellitappio

Metsähallituksen mukaan metsä-yhtiöiden kartelli aiheutti sille 100 miljoonan euron menetyksen mänty-kuitupuukaupoissa.

Metsähallitus laskee, että se menetti Metsäliiton, Stora Enson ja UPM:n muodostaman kartellin vuoksi puunmyyntituloja eniten mäntykuitupuukaupassa.

Mäntykuitupuuta Metsähallitus myi kartellivuosina 1997–2004 yhteensä 17 miljoonaa kuutiometriä ja sai niistä 617 miljoonaa euroa.

Helsingin käräjäoikeudessa maanantaina alkaneessa oikeudenkäynnissä Metsähallitus katsoi, että kartellin aiheuttama vahinko oli sille mäntykuitupuukaupoissa 16,3 prosenttia.

Kuusikuitupuuta myytiin selvästi mäntykuitupuuta vähemmän. Kuusikuitupuukauppoja tehtiin neljä miljoonaa kuutiometriä, kauppasumma oli 161 miljoonaa euroa. Vahinkoprosentti kuusikuitupuissa oli Metsähallituksen mukaan 15,5 prosenttia.

Mäntytuikin kohdalla vahinko oli 4,2 prosenttia. Mäntyttukkia Metsähallitus toimitti 4,6 miljoonaa euroa, Metsäliiton 50 miljoonaa euroa ja UPM:n 22 miljoonaa euroa.

Metsähallitus myy puut yleensä toimituskauppoina, jolloin se toimittaa puut sovittuun hintaan tehtaan portille.

Korvausvaatimus 160 miljoonaa euroa

Metsähallitus vaatii Metsäliitolta, Stora Ensolta ja UPM:ltä ensisijaisesti yhteisvastuullisesti yhteensä 160 miljoonaa euroa vahingonkorvauksia menetetystä puunmyyntitulosta.

Summa kasvaa merkittävästi, kun siihen lisätään vuosien korkokulut.

Toissijainen vaatimus on yhtiökohtaisesti jaettu korvaus, jolloin Stora Enson osuus on 87 miljoonaa euroa, Metsäliiton 50 miljoonaa euroa ja UPM:n 22 miljoonaa euroa.

Helsingin käräjäoikeuden on määrä selvittää, paljonko Metsähallitus kärsi vahinkoa, jos kärsi.

Markkinaoikeus totesi vuonna 2009, että Metsäliitto, Stora Enso ja UPM syyllistyivät lain vastaiseen kartelliin vuosina 1997–2004. Metsäliitolle ja Stora Ensolle tuomittiin sakot.

UPM selvisi rangaistuksesta, koska oli paljastanut kartellin.

Markkinaoikeus ei arvioinut, kuinka kartelli vaikutti puunhintoihin tai millaista vahinkoa se aiheutti puunmyyjille.

Kuitukartelli huomaamattomasti

Maanantain istunnossa Metsähallitus kertoi näkemyksensä kartellin toiminnasta ja perusteli vahingonkorvausvaatimuksensa.

Metsähallitusta edustanut asianajaja **Mikko Elonheimo** totesi, että kuitupuun valtakunnallinen hintakartelli oli mahdollista toteuttaa huomaamattomasti, kun puukaupoissa huomio kiinnittyy tukkipuuhun, joka on kuin ”sisäänveto-tuote”.

Metsäyhtiöiden kartelli toimi Elonheimon mukaan ammattimaisesti hintatasoa säädellen. Keskeistä oli puuttua hintakehitykseen niillä alueilla, missä ylikuumenemista eli hintojen nousua havaittiin. Yhtiöt puhuivat hintahallinnasta.

Metsäyhtiöt vaihtoivat tietoa myös Metsähallituksen kanssa tehdyistä toimituskauppahinnoista.

Metsäyhtiöillä ennätystulokset

Metsähallitusta edustanut asianajaja **Katri Joenpolvi** esitti tilastoja, jotka kuvaavat kuitupuun ja lopputuotteiden hintojen kehitystä metsäteollisuuden noususuhdanteessa vuosituhanen vaihteessa.

Hienopaperin ja havusellun hinta ei heijastunut mäntykuitupuun hintaan.

Joenpolvi muistutti, että metsäyhtiöt tekivät kartellikaudella käyttökatteella mitattuna kaikkien aikojen kannattavuusennätyksiä. Samaan aikaan Metsähallituksen toimittaman mäntykuitupuun hintatrendi oli laskeva.

Ilman kartellia puun kasvaneen kysynnän olisi pitänyt nostaa hintoja, Joenpolvi toteisi.

Metsähallituksen mukaan tuontipuulla ei ollut alentavaa vaikutusta mäntykuitupuun hintaan, koska mäntykuitupuun osuus tuonnista oli vain kahdeksan prosenttia.

Metsähallituksen korvauskanteiden käsittely jatkuu tänään keskiviikkona. Ääneen pääsevät metsäyhtiöt, jotka kertovat näkemyksensä. Asian käsittelyyn on varattu aikaa tammikuun loppuun. Istuntopäiviä on tiedossa vielä 32.

JUHA KAIHLANEN

Helsingin käräjäoikeudessa alkoi maanantaina oikeudenkäynti, missä Metsähallitus vaatii Metsäliitolta, Stora Ensolta ja UPM:ltä vahingonkorvauksia kartellin vuoksi menetetyistä puunmyyntituloista.

KKO päättää vanhentumisesta

Metsähallituksen lisäksi vahingonkorvauksia Metsäliitolta, Stora Ensolta ja UPM:ltä hakevat yksityiset metsänomistajat, kunnat ja kuntayhtymät.

Yksityismetsänomistajien muodostaman Suuri Savotta -ryhmän kanteiden vanheneminen on parhaillaan Korkeimman oikeuden (KKO) rat-

kaistavana. KKO:n päätöksestä riippuu, kuinka vahingonkorvausten käsittely jatkuu.

Suuri Savotta -ryhmän omistajat, kunnat ja kuntayhtymät.

Helsingin käräjäoikeus hylkäsi viime vuoden maaliskuussa metsänomistajien kanteet, koska käräjäoikeuden mielestä kanne-oikeus oli vanhentunut.

Helsingin hovioikeuden viime vuoden marraskuussa antaman ratkaisun mukaan kanteet eivät ole vanhentuneet.

Metsäyhtiöt saivat korkeimalta oikeudelta viime touko-

kuussa valitusluvan, joka koski hovioikeuden päätöstä Suuri Savotta -kanteiden vanhene-

misestä.

Helsingin käräjäoikeudes-

sa odottaa kanteiden suma KKO:n linjausta vanhenemisesta.

Reijo Lahtosen vetämässä Suuri Savotta -ryhmässä kanteita on yhteensä noin 1 700.

Kanteita Helsingin käräjäoikeuteen ovat jättäneet lisäksi yli 40 kuntaa ja kuntayhtymää.

JUHA KAIHLANEN

Metsähallituslaki vielä lausuntokierrokselle

Metsähallituslain uudistamisessa otetaan aikalisä. Lakiesitys oli määrä antaa eduskunnalle lokakuun aikana.

M:T:n saamien tietojen mukaan lakiluonnoksesta aiotaan järjestää vielä nopea lausuntokierros.

Kiireellä valmistellusta metsähallituslaista oli viime viikolla kolme kuulemistilaisuutta: Helsingissä, Oulussa ja Rovaniemellä.

Kuulemistilaisuuksissa lakiluonnos sai kovaa kritiikkiä.

Useissa puheenvuoroissa vaadittiin, että lakiluonnoksesta pitää järjestää lausuntokierros. Valmisteilla olevan metsä-

hallituslain mukaan Metsähallituksen metsätalouden liiketoiminta yhtiöitetään Valtion metsätalousoasakeyhtiöksi, joka huolehtii puukaupasta, korjuusta ja metsien hoidosta.

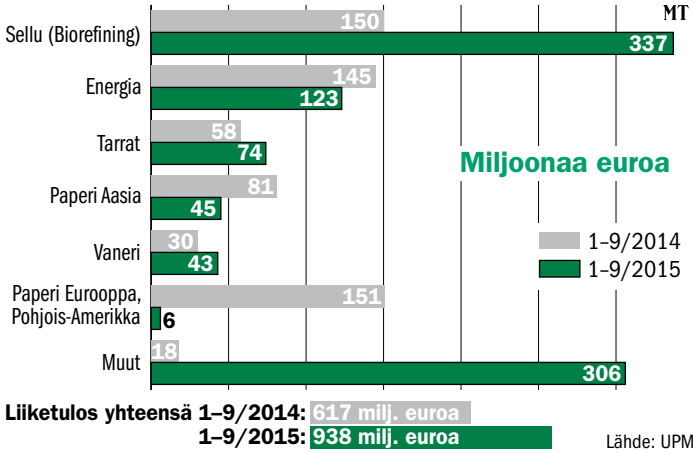
Julkisia tehtäviä varten ollaan perustamassa erillinen yksikkö, jota johtaisi valtioneuvoston nimittämä luontopalvelujohtaja.

Pääministeri **Juha Sipilän** (kesk.) hallitusohjelman mukaan Metsähallituksen johtajärjestelmää selkeytetään.

Uusi metsähallituslaki yritetään saada voimaan ensi vuoden maaliskuussa.

JUHA KAIHLANEN

UPM:n liike-tulos tammi-syyskuu

UPM:n tulos tammi-syyskuu

MT	1-9/2014	1-9/2015
Liikevaihto, milj. euroa	7 337	7564
Liiketulos ilman kertaeriä, milj. euroa	617	938
- % liikevaihdosta	8,4	12,4
Tulos ennen veroja, milj. euroa	610	861
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaeriä, %	7,0	11,1
Omavaraisuusaste, %	51,3	55,6

UPM tuplasi sellulla

UPM osoitti syyskesällä kovaa tulostuntoa. Varsinaisen toiminnan puolella yhtiö teki rahaa etenkin sellutehtailla. Vastaavalla summalla tulostilavuoksi metsien käyvän arvon nosto.

Yhtiön tuloksen tiistaina esitellyt toimitusjohtaja **Jussi Pesonen** huokui tyytyväisyyttä, eikä syyttä; UPM:n syyskesä sujui hyvin ja tulostakin syntyi.

”Asiat menevät oikeaan suuntaan ja hyvin. Sekä määrät että hinnat olivat hyviä. Sen lisäksi tiukka kulukuuri eteni etujassaan ja paransi kannattavuutta osallistamassa”, Pesonen totesi.

”Tehokkuus on parantunut, ja kasvuhankkeet vastaavat kysyntään, joten olemme hyvissä asemassa kasvattamaan tulostamme jatkossa. Me pystymme hyödyntämään globaalin kysynnän kasvun.”

Sellu kirjässä

Sellun osuus UPM:n tuloksesta on edelleen vahvistunut. Tammi-syyskuussa UPM Biorefining-yli yksinkertaista liikevoittoa 337 miljoonaan euroon. Sellunkeiton kannattavuudesta kertoo liikevoittoprosentti, joka nousi 22 prosenttiin syyskesällä.

Yhtiö on ylpeä myös vuoden vaihteessa valmistuneesta Lappeenrannan biojalostamosta. Uusiutuvan dieselin toimitukset yhtiö aloitti toukokuussa.

Paperit ahtaalla

Paperitehtaiden ahdinko jatkuu,

sillä ylituotanto painaa hintoja ja syö kannattavuutta. Syyskesä toi siihen pientä helpotusta.

UPM on saanut paperitehtaiden kuluja alas ja myös toimitusmäärät ovat kasvaneet. Sen ansiosta Euroopan ja Pohjois-Amerikan paperitoiminnot käänisivät kevätkesän miinustuloksen pieneksi plussaksi heinä-syyskuussa.

Tarroina paperi on käynyt selvästi paremmin kaupaksi. Niiden kysyntä on edelleen kasvussa etenkin Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa.

Energialla UPM ei pystynyt tekemään aivan yhtä huikkea tulosta kuin aikaisemmin. Syynä on sähkön hinnan lasku. Siitä huolimatta liikevoittoprosentti pysyi 40:n paremmalla puolella tammi-syyskuussa.

Mekaanisen puunjalostuksen saralta UPM kertoo erikseen vanerien tuloksen. Hyvältä näyttää sekin: vanerin kysyntä on kasvannut ja lisääntyneet toimitukset näkyvät myös tulostilavilla.

Vaneritehtaiden liikevoitto nousi tammi-syyskuussa 43 miljoonaan euroon, eli lähes puolella. Yhtiön muusta toiminnasta kertyi 306 miljoonaa euroa liikevoittoa. Se selittyi kasvavan puuston käyvän arvon 295 miljoonan euron lisäyksellä.

Ilman metsien arvon muutosta laskettu UPM:n vertailukelpoinen liikevoitto nousi 235 miljoonasta eurosta 242 miljoonaan euroon tammi-syyskuussa.

JARMO PALOKALLIO

Satoja aasianrunkojäärän reikiä Vantaan koivuissa

Vantaalta löytyi viime viikolla kaksi aikuista aasianrunkojäärää. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on nyt varmistanut, että aasianrunkojäärä on pesiytynyt Vantaan Itä-Hakkilassa kasvaviin puuihin jo muutamia vuosia sitten.

Lähes kaikki lehtipuut joudutaan kaatamaan saastuneelta

» Tuoreet rungot ja oksat on haketettava ja poltettava heti kaadon jälkeen leviämisaaran takia.

ATRO VIRTANEN

alueelta jäärän tuhoamiseksi. Eviran mukaan Itä-Hakkilan alueella ei tule ryhtyä toistaiseksi omatoimisesti kaatamaan lehtipuita, vaan asukkaiden ja yritysten on syytä odottaa Eviran ohjeita.

Eviran tarkastajat ovat paloitelleet runkoja löydösalueella ja löytäneet useita toukkia ja melkein aikuisiksi kehittyneitä aasianrunkojääriä.

Koivunrungoista löytyi satoja aasianrunkojäärän ulostulo-reikiä.

”Hakkuita ei ole vielä aloitettu, mutta saatuneen alueen määrittämiseksi oireellisia puita tullaan kaatamaan ja paloittelemaan lähipäivinä. Testipuita on kaadettu sen verran, että tiedetään jääriä olevan melko paljon. Aina kun löytyy uusi saastunut puu, toimenpi-

dealue laajenee sadan metrin säteelle”, ylitarkastaja **Atro Virtanen** Evirasta kertoo.

Kaikki lehtipuut nurin

Alueella aloitetaan hävittämistoimenpiteet heti, kun tuhoalueen laajuus selviää. Kaikki lehtipuut joudutaan kaatamaan useamman hehtaarin alueelta. ”Siitä tulee aikamoinen savotta. Tuoreet rungot ja oksat on haketettava ja poltettava heti kaadon jälkeen leviämisaaran takia”, Virtanen kuvailee.

Evira tarkentaa lähipäivinä saatuneen alueen, josta puut on talven aikana kaadettava ja kuljetettava haketettavaksi ja poltettavaksi.

Saastuneen alueen rajoista tiedotetaan suoraan myös alueen asukkaille ja yrityksille.

TERHI PAPE-MUSTONEN

AASIANRUNKOJÄÄRÄ

Suuret käytävät tappavat puun

Suurikokoiset toukat elävät puunrunkon sisällä ja syövät runkoon suuria käytäviä. Seurauksena oksia kiihtuu ja lopulta koko puu kuolee.

Jäärät iskeytyvät elävin, terveisiin puuihin. Isäntäkasveja ovat melkein kaikki kotimaiset lehtipuulajit. Jäärien leviämisen estämiseksi lehtipuita on hävitettävä laajalta alueelta.

Pakkausmateriaalissa kulkeutuneita aasianrunkojääriä on päässyt leviämään luontoon monissa Euroopan maissa.

Erityisen riskialtista runkojäärän leviämisen kannalta on Kiinasta tuotavan kivitavaran

puinen pakkausmateriaali. Ilmoita Eviraan, mikäli havaitset kivitavaran puisessa pakkausmateriaalissa tai suomalaisessa lehtipuussa toukkakäytäviä, syöntipurua, toukkia tai runkojääriä.

www.yamaha-motor.fi

Facebook: www.facebook.com/yamahasuomi

